

Nr 79.

Av herr **Ekman, Karl Johan**, *angående begränsning av fastighetslåneräntan.*

Sedan gammalt var hos oss i 9 kap. 6 § handelsbalken stadgat förbud mot att i allmänhet vid försträckning taga eller låta förskriva sig större ränta än sex för hundra om året. Detta stadgande upphävdes genom en av Konungen och riksdagen antagen lag av den 28 september 1907.

De skäl, som därvid anfördes för räntans frigivande, träffa mycket litet frågans kärnpunkt. Det egentliga skälet torde ha varit den uppblomstrande storindustriens behov att draga till sig allt större rörelsekapital, vilket icke kunde erhållas utan en högre ränta, som i någon mån kompenserade den större risken av kapitalets placering i industriföretag.

Nu ha förhållandena ändrat sig. Trots en våldsam räntestegring vänder sig kapitalet i stor utsträckning från industrien och söker en säkrare placering; och detta desto begärligare som även vid en sådan placering mycket höga räntor erhållas. Men därvid uppstår en ny fara, nämligen att jordbruket blir alltför tungt belastat med höga räntor för det kapital, som där nödvändigt behöves. En räntefot av sex för hundra om året är säkerligen den högsta, som jordbruket utan risk för dess framtida bestånd kan bära; och med den relativt riskfria säkerhet en placering av penningar i jordbruksfastighetslån erbjuder, torde, trots en till 6 proc. begränsad ränta, jordbruket icke behöva sakna rörelsekapital.

Även industrien skulle i viss mån draga nytta av en sådan be-

gränsning av fastighetslåneräntan, enär de högre räntor, som för försträckning åt industrien alltjämt komme att kvarstå, givetvis skulle vända dit åtskilligt kapital, som nu söker placering mot hög ränta i fastigheter.

Vad ovan sagts gäller, om ej med samma styrka, även ifråga om stadsfastigheter och deras belåning. Dessutom verka höga räntor höga hyror. En begränsning av räntan för lån i stadsfastigheter skulle väsentligen bidraga till sänkande av bostadshyror eller till förhindrande av dessas ytterligare stegring.

Med anledning härav tillåter jag mig vördsamt yrka,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t, efter verkställd utredning, låta utarbета samt för riksdagen framlägga förslag till bestämmelser därom, att ingen må taga eller låta förskriva sig större ränta än sex för hundra om året vid lån mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller pant av i sådan egendom intecknat skuldebrev.

Stockholm den 21 januari 1921.

K. J. Ekman,
Jönköping.
